

Van kolen tot uitgebalanceerd dak- en gevelsubstraat

Jongkind Grond met Sedum Tray en Vertical Growing System actief op de groene daken- en gevelmarkt

Familiebedrijf Jongkind Grond in Aalsmeer kent een lange historie die teruggaat tot 1908. Draaide in het begin nog alles om kolen, vandaag de dag liggen de bunkers vol met diverse soorten potgrond en substraten, ook voor dak en gevel. Behalve op de voedingsbodem van groen, richt Jongkind zijn pijlen ook op de systemen: Sedum Tray voor het horizontale werk en sinds december 2011 ook het Vertical Growing System voor aan de wand, allebei geleverd als Green Label.

Auteur: Ruud Jacobs

Op de opmerkelijk schone bedrijfslocatie in Aalsmeer is de dagelijkse leiding in handen van Herman Jongkind en zijn broer Hendrik. 'Rond 1970 is de overgang van kolen naar potgrond geweest. Daar heeft mijn vader voor gezorgd', zo begint Herman Jongkind het gesprek. Behalve potgrond voor de tuinbouw heeft Jongkind zich de laatste jaren ook gericht op de horizontale en verticale vergroening. Volgens Jongkind een gevolg van vraag en aanbod. Met begroeiende sedumtegels, de Sedum Tray, is het Aalsmeerse bedrijf gestart rond 2007. Dit gebeurt in samenwerking met een Belgische kweker die de sedum opkweekt. Jongkind: 'Ik lever alleen het substraat aan. Hij heeft een afvulmachine waar de trays automatisch mee worden gevuld. De trays worden ingezaaid met sproten en vervolgens teelt hij de sedum in de bakken verder af. Na een maandje of vier zijn ze volgroeid. Wij willen ze niet eerder op de markt hebben dan wanneer ze voor 70 tot 80 procent zijn volgroeid.'

Afzet

De begroeiende sedumbakken worden in Nederland zelf door Jongkind op de markt gebracht; in België en Frankrijk gebeurt dat door een andere partij. 'Er zit een stijgende lijn in deze teelt. Het is toch het gemak vanwege het wegneembare van zo'n sedumtegel. Moet er een keer dakonderhoud worden gepleegd of een lekkage worden opgespoord, dan is de tegel eenvoudig wegneembaar en ook zo weer herplaatsbaar', zo verklaart Jongkind het succes. De groentegels gaan de markt op via dakbegroeners en hoveniers. 'Particulieren is niet onze handel. Ik doe daar wel stukje aan mee in samenwerking met de Dakdokters. Zij verzorgen de aanleg van een groendak, maar verkopen ook aan particulieren die zelf de sedumtegels willen leggen.'

Vertical Growing System

Behalve het horizontale groen, richt Jongkind zich sinds december 2011 ook op het verticale gebeuren. Hiervoor heeft hij het Vertical Growing System in de markt gezet. 'Er zijn natuurlijk al

verschillende systemen die je op de markt ziet. Maar in mijn ogen kan het beter. Ons systeem, van volledig Nederlandse makelij, is zo gemaakt dat we om de twintig centimeter irrigeren en afwateren. Het water wordt in de holle ruimte van de volgende ruimte afgevoerd.' Qua uitvoering zijn er verschillende keuzes te maken. 'De mensen kunnen kiezen tussen thermisch verzinkt staal of rvs. Het kan in iedere gewenste ral-kleur of gesublimeerd geprint. Alles is mogelijk.' De montage in Nederland heeft Jongkind uitbesteed. 'Wij monteren zelf niks. Dat wordt gedaan door Nophadrain (buiten) en Ambius (interieur).' Ondanks de degelijke uitvoering weegt het gevelsysteem van Jongkind volgens eigen zeggen niet veel meer dan de rest van de op de markt verkrijgbare systemen. 'Met substraat, maar onbeplant, weegt dit systeem zo'n 75 tot 80 kg per m². Met beplanting is het gewicht helemaal afhankelijk van de plantkeuzes.' Voor de vergroening van het gevelsysteem heeft Jongkind contact gezocht met kwekers. 'Mijn informatie heb ik betrokken bij verscheidene

Het Vertical Growing System in zomertooi.

De Sedum Tray.

kwekers, omdat wij ook toeleverancier zijn van substraat naar die kwekers. Ik wil niet zeggen dat die kwekers verstand hebben van verticale teeltsystemen, maar wel van planten. Zij weten welke plantjes het verticaal goed doen en welke planten zeker niet.' Behalve in Nederland verkoopt Jongkind het systeem nu ook naar het buitenland, meer concreet Denemarken, Finland, Noorwegen en Zweden. 'Mijn kleitoeleverancier voor de substraten heeft de verkoop van het

Vertical Growing System in de Scandinavische landen, zowel voor landscaping als plantscaping. Het aantal verkooppunten in Nederland van het systeem ligt op drie. Die verzorgen zowel de verkoop in binnen- als buitenland.'

Testen

Het onder Green Label geleverde groene gevelsysteem is op het bedrijf in Aalsmeer gedurende twee jaar uitgebreid getest. 'Die proeven hebben

we zelf gemonitord. We zijn enkel tegen een paar kleine dingen aangelopen, zoals met de afvoer van het water. Daarvoor hebben we het systeem op een paar kleine details aangepast. Ook hebben we het aantal ophangpunten van de bakken uitgebreid van twee naar drie.'

Irrigatie

De berekening van het Vertical Growing System gebeurt door middel van een druppelslang met membraan. Jongkind: 'Het membraan opent als de slang volledig op druk is. Pas als het systeem volledig gevuld is, gaan ze in werking. Dit zorgt ervoor dat ieder plantgat even veel water krijgt.' Het systeem is volgens Jongkind ongevoelig voor verstoppingen. 'Er gaat alleen maar kraanwater door het systeem, het heeft daardoor geen last van zoutafzettingen waardoor membranen eventueel dicht zouden kunnen slibben. Wij werken met biologische voedingsmiddelen, in de vorm van tabletjes. Dit in plaats van chemische voedingsmiddelen die ook het staal van de bakken zouden kunnen aantasten. In ieder plantgat komt een of twee keer per jaar tijdens het onderhoud een zogeheten biobuffertablet. Het enige eventuele probleem is afzetting van kalk, maar dat kunnen we oplossen door er een ontkalkingssysteem voor te zetten. In de eerste twee jaar hebben wij dat nog niet meegemaakt', aldus Jongkind. Voor de aansturing van de bewatering van het Vertical Growing System doet Jongkind zaken met een waterspecialist op het gebied van verticaal irrigeren.

Projecten

Op de HAN in Arnhem staat inmiddels een groene wand van het Vertical Growing System, geplaatst medio 2012. In de regio Aalsmeer heeft Jongkind op Schiphol-Rijk bij een computerbeveiligingsbedrijf een interieurwand aangelegd en bij een restaurant in Hoofddorp staat sinds kort een mobiele kruidenwand. Maar of dat een succes wordt, is nog maar de vraag. Jongkind: 'Ik heb gemerkt: een kok is geen kweker. Bij een andere klant werden de planten door de kok steeds tot de wortel toe afgeknipt en dan maar klagen dat de planten niet meer groeien.' In Aalsmeer verhuult over enige tijd een groene wand de gevel van een naburig bedrijfspand.

Beplanting

Welke beplanting adviseert Jongkind voor zijn Vertical Growing System? 'In Noorwegen doen ze het zelf, die weten zelf wat het beste is. Hier in Nederland vraag ik ook advies van de

Vertical Growing System in opbouw.

Biobuffertabletten.

Een volledig groene Sedum Tray.

kwekers. 'Nagenoeg alles kan erin.' Toch is er volgens Jongkind één 'maar': 'Men moet rekening houden met het aantal kraanvakken. Mijn advies: doe om de 1,20 meter hoogte een kraanvak, bestaande uit een opvoerende leiding met diverse zijleidingen.'

Substraat voor verticale tuin

Als potgrond-expert heeft Jongkind ook een

eigen geveltuinsubstraat samengesteld. Hiervoor heeft hij in eerste instantie drie mixen gemaakt en daar is er een als beste uit naar voren gekomen. Jongkind: 'Dat substraat is op basis van hydrokorrels in gebroken structuur met diverse turfsoorten Zweeds en lers veen, wat klei en ook wat kokos. De samenstelling is proefondervindelijk tot stand gekomen. Daarbij ga je iedere keer een stapje verder, bijvoorbeeld op het vlak van watervasthoudend vermogen, zodat het substraat niet te snel uitdroogt.' De hydrokorrels voor het substraat worden uitgezeefd in diverse maten aangeleverd. 'Hydrokorrels brengen stabiliteit, het klinkt niet in en ze krimpen niet. In de verticale bakken gebruiken we twee maten. Ons substraat is nagenoeg voor alle planten geschikt,' zo laat Jongkind weten. Inmiddels heeft Jongkind ook het RHP-certificaat voor zijn verticale substraat in handen. 'Alle toevoegingen aan het substraat zijn daarmee RHP-gecertificeerd.'

Onderscheidend

Wat zijn de plussen van dit het groenegevelsysteem? Jongkind: 'Dat zijn degelijkheid en kwaliteit van zowel materiaal als substraat. Voor ons systeem hebben wij een drainerend substraat gemaakt. Een substraat dat genoeg water op kan nemen voor de beplanting, maar ook gelijk weer voldoende water door kan laten lopen voor het afwateren. Substraat kan een systeem maken of breken, maar ook de irrigatie. Het heeft allemaal met elkaar te maken.'

Architecten

Voor de 'dames en heren' architecten heeft Jongkind ook nog een boodschap. 'Veel archi-

tecten schrijven meteen een 80 tot 100 procent volgroeide wand voor. Dat vind ik niet correct. In plaats van meteen een volle plant, kun je er veel beter stekjes in zetten. Een stekje slaat namelijk sneller en beter aan en het nestelt zich meteen in het substraat. Volle planten moet je heel goed verwennen en een stekje niet. Met een pot van 12 of 14 centimeter zit het gat in de bak al bijna vol en kan er nauwelijks nog substraat in.'

'Alle toevoegingen aan het substraat zijn daarmee RHP-gecertificeerd'

Verwachtingen

Hoe ziet Jongkind de toekomst voor zijn verticale tuinsysteem? Jongkind: 'Misschien is het groot gezegd, maar ik zie hier misschien nog wel meer toekomst in dan voor de daken. Er is meer interesse voor groene gevels. De mensen kijken liever tegen een groene muur aan, dan een groen dak wat ze zelf niet kunnen zien. Dat geldt ook voor mij.' Jongkind kijkt voor de afzet van het gevelsysteem zeker ook buiten de eigen landsgrenzen. 'Je moet het niet altijd alleen in Nederland zoeken. In het buitenland staan ze hier nog veel meer voor open.' Zo doet de geboren en getogen Aalsmeerder sinds kort ook zaken met agenten in Portugal en Italië. 'Ook al worden sommige potjes nu effe dichtgedraaid', zo besluit Jongkind.